

Evropské jazykové portfolio

Evropské jazykové portfolio bylo vytvořeno a ověřeno oddělením lingvistické politiky Rady Evropy ve Štrasburku v letech 1998 až 2000. Na celoevropské úrovni bylo zavedeno v průběhu Evropského roku jazyků v roce 2001 jako nástroj podporující jazykovou a kulturní rozmanitost.

Evropské jazykové portfolio je dokument, do něhož si lidé, kteří se učí nebo se učili nějakému jazyku (ve škole či mimo školu), zaznamenávají výsledky svého učení. Portfolio obsahuje jazykový pas (viz obrázek), jazykový životopis a *dossier* (soubor dokladů).

Jazykový pas

Pas poskytuje přehled o zběhlosti držitele v jednotlivých jazycích k určitému datu. V přehledu jsou definovány způsobilosti vlastníka pasu podle šestistupňové škály v pěti „disciplínách“. Pas zaznamenává formální kvalifikace a popisuje jazykové kompetence a významné jazykové a interkulturní zkušenosti a zahrnuje informace o částečných a specifických kompetencích. Mohou se v něm uvádět výsledky sebehodnocení, hodnocení učitelů, vzdělávacími institucemi a zkušebními komisemi. Informace zapsané v pase specifikují na jakém základě, kdy a kým bylo hodnocení provedeno. Rada Evropy navrhuje zavést standardizované resumé jazykového pasu pro Evropské jazykové portfolio (EJP) pro dospělé tak, aby se usnadnilo uznávání EJP v rámci celé Evropy a tím i mobilita občanů.

Součástí jazykového pasu je tabulka, s jejíž pomocí si může každý sám ohodnotit své jazykové kompetence podle společných kritérií přijatých v celé Evropě (viz strana 2 a 3 této přílohy). V tabulce jsou jazykové kompetence rozděleny do pěti skupin: porozumění (poslech, čtení), mluvení (konverzace, souvislý projev) a psaní, a posuzují se podle šestistupňové škály (A₁, A₂, B₁, B₂, C₁, C₂). Tabulka je poněkud podrobnější než „Společný evropský referenční rámec“ proto, aby se s ní žákům¹ lépe pracovalo.

Jazykový životopis

Životopis pomáhá žákům k tomu, aby se sami zapojili do plánování učebního procesu, uvažovali o něm a hodnotili své dosažené výsledky. Povzbuzuje žáky k tomu, aby uváděli, co dovedou v jednotlivých jazycích a zaznamenávali informace o lingvistických a kulturních zkušenostech získaných mimo formální vzdělávací systém. Je uspořádán tak, aby podporoval vícejazyčnost, to znamená rozvíjení kompetencí v několika jazycích.

Dossier

V *dossier* mají žáci možnost předkládat vybrané materiály, které jsou dokladem dosažených výsledků nebo získaných zkušeností uvedených v jazykové bibliografii nebo v pase.

Společný evropský referenční rámec

„Společný evropský referenční rámec: učení, vyučování, hodnocení“ je dokument Rady Evropy pro Evropské jazykové portfolio. Jedním z jeho cílů je pomoci popsat stupeň zběhlosti v jazyce vyžadovaný existujícími standardy, testy a zkouškami pomocí šestistupňové škály, a tím usnadnit vzájemné srovnávání různých kvalifikací. Tato jednoduchá „globální škála“ zpřístupňuje systém uživatelům a poskytuje orientační body učitelům a tvůrcům kurikula (viz strana 4 této přílohy).

Pramen a další informace: <http://culture2.coe.int/portfolio/>

¹ V tomto textu všeobecné označení člověka, který se vzdělává.

Tabulka pro hodnocení jazykových znalostí a dovedností

	A ₁	A ₂	B ₁
Porozumění			
Poslech	Rozumím známým slovům a jednoduchým větám, které se týkají mě, mé rodiny a bezprostředního konkrétního okolí, mluví-li lidé pomalu a zřetelně.	Rozumím větám a často používaným slovům z oblastí, k nimž mám bezprostřední osobní vztah (např. já sám, moje rodina, nakupování, blízké okolí, moje práce). Jsem schopen postihnout hlavní smysl krátkých, jasných a jednoduchých sdělení a oznámení.	Rozumím hlavnímu smyslu jasné standardní řeči o známých záležitostech, s nimiž se pravidelně setkávám v práci, ve škole, ve volném čase atd. Rozumím hlavnímu smyslu většiny rozhlasových a televizních programů, které se zabývají aktuálními záležitostmi nebo tím, co mě zajímá.
Čtení	Rozumím známým názvům, slovům a velmi jednoduchým větám, například v oznámeních, na plakátech nebo v katalogích.	Jsem schopen číst krátké, jednoduché texty. Najdu určité očekávané informace v běžně používaných materiálech, například v reklamách, prospektech, jídelních lístcích a jízdních řádech. Rozumím krátkým a jednoduše psaným osobním dopisům.	Rozumím textům psaným běžně užívaným jazykem nebo jazykem vztahujícím se k mému oboru pracovní činnosti. Rozumím popisům událostí, pocitů, přání apod. v osobních dopisech.
Mluvení			
Konverzace	Mohu jednoduchým způsobem konverzovat za předpokladu, že můj protějšek je připraven věci opakovat v pomalejším tempu nebo je vyjádřit jinými slovy a pomůže mi formulovat to, co se pokouším říci. Mohu klást a zodpovídat jednoduché otázky o bezprostředních záležitostech nebo o velmi známých tématech.	Mohu komunikovat při provádění rutinních úkolů vyžadujících jednoduchou a přímou výměnu informací o známých tématech a činnostech. Zvládnou krátkou společenskou konverzaci, i když obvykle nerozumím dostatečně na to, abych sám tuto konverzaci udržoval.	Umím si poradit s většinou situací, které se mohou vyskytnout při cestování v oblasti, kde se mluví daným jazykem. Mohu nepřipraven začít konverzovat o tématech, která jsou mi známá, osobně mě zajímají nebo souvisejí s každodenním životem (např. rodina, koníčky, práce, cestování a současné události).
Souvislý projev	Mohu použít jednoduché fráze a věty k tomu, abych popsal, kde žiji, a lidi, které znám.	Mohu použít řadu frází a vět k tomu, abych jednoduchými slovy popsal svou rodinu a jiné lidi, životní podmínky, své předcházející vzdělání a své současné nebo poslední zaměstnání.	Umím jednoduchým způsobem spojit fráze tak, abych mohl popsat zážitky a události, své sny, naděje a ambice. Mohu stručně zdůvodnit a vysvětlit své názory a plány. Umím vyprávět příběh nebo vylíčit děj knihy či filmu a popsat své reakce.
Psaní			
	Umím psát krátké, jednoduché vzkazy, například posílat pozdravy z dovolené na pohlednicích. Umím vyplnit formulář s osobními údaji (jméno, národnost, adresa atd.), například při registraci v hotelu.	Umím psát krátké, jednoduché poznámky a vzkazy. Umím napsat velmi jednoduchý osobní dopis, například někomu za něco poděkovat.	Umím napsat jednoduchý, souvislý text na téma, které dobře znám nebo které mě osobně zajímá. Umím psát osobní dopisy popisující zážitky a dojmy.

Poznámka: Neoficiální překlad tabulky pořízený v knihovně NÚOV je trochu volnější tak, aby byl pro čtenáře srozumitelnější. Oficiální překlady a další informace jsou k dispozici na webových stránkách Rady Evropy <http://culture2.coe.int/portfolio/>

Tabulka pro hodnocení jazykových znalostí a dovedností

B₂	C₁	C₂	
Porozumění			
Jsem schopen porozumět delšímu projevu a přednáškám a mohu sledovat i složitější obsahové linie za předpokladu, že téma je pro mě dostatečně známé. Rozumím většině televizních zpráv a programů o běžných záležitostech. Rozumím většině filmů ve standardním dialektu.	Rozumím delšímu projevu, i když není jasně strukturován a jeho členění není výslovně vyznačeno. Bez větší námahy rozumím televizním pořadům a filmům.	Bez obtíží rozumím jakémukoliv druhu mluveného jazyka, živého nebo vysílaného, i když je podáván tempem, jakým mluví rodilí mluvčí, za předpokladu, že mám trochu času na seznámení se s danou výslovností nebo přízvukem.	Poslech
Mohu číst články a zprávy zabývající se současnými problémy, v nichž autoři zauímají určité postoje nebo k problému přistupují ze svého hlediska. Rozumím současným prozaickým literárním dílům.	Rozumím dlouhým a složitým faktografickým a literárním textům a umím ocenit styl, jakým jsou napsány. Rozumím specializovaným článkům a dalším odborným instrukcím, i když se nevztahují k mému oboru.	Bez obtíží čtu všechny formy psaného textu, včetně abstraktních, strukturálně nebo lingvisticky složitých textů, například manuálů, specializovaných článků a literárních děl.	Čtení
Mluvení			
Jsem schopen komunikovat s určitou mírou plynulosti a spontánnosti, takže mohu normálně konverzovat s rodilými mluvčími. Mohu se aktivně účastnit diskuse ve známém kontextu a umím vysvětlovat a zdůvodňovat své názory.	Umím se vyjadřovat plynně a spontánně, aniž bych musel často hledat vhodná slova. Užívám jazyk flexibilně a efektivně ve společenském i pracovním styku. Umím přesně formulovat myšlenky a názory a obratně navazovat na příspěvky ostatních účastníků rozhovoru.	Mohu se bez námahy účastnit jakékoliv konverzace nebo diskuse a znám dobře i idiomatické a hovorové výrazy. Umím mluvit plynule a vyjadřovat jemnější významové odstíny. Vyskytne-li se nějaký problém, umím své výroky přeformulovat, aniž by to ostatní účastníci rozhovoru postřehli.	Konverzace
Umím se jasně a podrobně vyjádřit k celé řadě témat týkajících se oblasti mého zájmu. Umím vysvětlit svůj pohled na aktuální problémy a uvést výhody a nevýhody různých možností.	Umím jasně a podrobně popsat složitá témata, uvést s nimi související vedlejší témata, rozvinout některé vybrané body a ukončit svůj projev vhodným závěrem.	Umím přednést jasný plynulý popis nebo tvrzení stylem odpovídajícím kontextu a vybavit ho efektivní logickou strukturou, která pomáhá posluchačům zaznamenat a zapamatovat si důležité body.	Související projev
Psaní			
Umím napsat jasný, podrobný text o různých předmětech vztahujících se k mým zájmům. Umím napsat esej nebo zprávu sdělující informace nebo udávající důvody na podporu určitého stanoviska nebo proti němu. Umím psát dopisy, které vyjadřují, jaký význam pro mě mají popisované události a zážitky.	Umím vyjádřit své názory v jasně formulovaném a dobře uspořádaném textu a podrobně vysvětlit svá hlediska. Umím napsat dopis, esej nebo zprávu pojednávající o složitých tématech a zdůraznit to, co považuji za důležité. Umím zvolit styl vhodný pro potencionální čtenáře.	Umím napsat jasný plynulý text stylem přizpůsobeným okolnostem. Umím psát složité dopisy, zprávy nebo články logicky strukturované tak, aby čtenáři zaznamenali důležité body a zapamatovali si je. Umím psát resumé a recenze odborných prací nebo literárních děl.	

Společný evropský referenční rámec – „globální škála“

Vyspělý uživatel	C2	Rozumí bez námahy téměř všemu, co slyší nebo čte. Umí shromažďovat informace z různých ústních a písemných zdrojů a tyto informace znovu uspořádat do souvislého celku. Umí se vyjadřovat spontánně, velmi plynně a přesně, rozlišuje jemné významové odstíny i ve složitějších situacích.
	C1	Rozumí řadě různých náročných a delších textů a rozeznává jejich skrytý význam. Vyjadřuje se plynně a spontánně bez příliš zřejmého hledání slov. Užívá jazyk flexibilně a efektivně pro společenské, studijní a profesní účely. Píše jasné, dobře strukturované podrobné texty o složitých tématech, přičemž používá různé nástroje pro uspořádání, členění a soudržnost svého pojednání.
Středně pokročilý uživatel	B2	Rozumí hlavním myšlenkám složitých textů pojednávajících jak o konkrétních, tak o abstraktních tématech, včetně odborných diskusí ve svém oboru. Dokáže konverzovat s určitou mírou plynulosti a spontánnosti, která umožňuje běžné rozhovory s rodilými mluvčími bez napětí pro některou ze stran. Píše jasné podrobné texty o řadě různých témat a vysvětluje svůj názor na aktuální problémy a uvádí výhody a nevýhody různých možností.
	B1	Rozumí hlavním bodům jasné spisovné řeči o známých záležitostech, s nimiž se setkává v práci, ve škole, ve volném čase atd. Umí si poradit s většinou situací, které se mohou vyskytnout při cestování v oblasti, kde se mluví daným jazykem. Píše jednoduché souvislé texty o dobře známých tématech nebo o tématech, která ho zajímají. Umí popsat zážitky a události, sny, naděje a ambice a stručně zdůvodnit a vysvětlit své názory a plány.
Začátečník	A2	Rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají (např. velmi základní osobní a rodinné informace, nakupování, místopis, zaměstnání). Může komunikovat při jednoduchých a rutinních úkolech, které vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných záležitostech. Umí s pomocí jednoduchých výrazů popsat aspekty svého vzdělání, bezprostřední okolí a bezprostřední potřeby.
	A1	Rozumí známým výrazům z každodenního života a základním frázím zaměřeným na uspokojování konkrétních potřeb a umí je také používat. Umí představit sebe a ostatní a klást jiné osobě otázky například o tom, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které má, a sám na podobné otázky také odpovídat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit za předpokladu, že druhá osoba mluví pomalu a zřetelně a je připravena pomoci.

Poznámka: Neoficiální překlad globální škály pořízený v knihovně NÚOV je trochu volnější tak, aby byl pro čtenáře srozumitelnější.
Oficiální překlady a další informace jsou k dispozici na webových stránkách Rady Evropy <http://culture2.coe.int/portfolio/>